Elever som högläsande förebilder – Pudlar och pommes

Läsa - Undervisning, Årskurs 4-6

Syfte

Detta är ett exempel på hur lärare och äldre elever kan förbereda sig inför högläsning för yngre elever, av Pija Lindenbaums bilderbok *Pudlar och pommes*. Läraren förbereder de yngre eleverna, de äldre eleverna högläser och samtalar om texten, och läraren kan efterarbeta läsningen mer utförligt.

Läs mer om de grundläggande tankarna om det läsfrämjande arbetet Elever som högläsande förebilder här.

Läraren reflekterar

Tanken är att vi ska skapa ett litet bibliotek med högläsningsböcker för samarbetet mellan årskurs 7-9 och 1-3. Till böckerna ska vi i mån om tid skapa inspirationsmaterial (som liknar detta) som de högläsande eleverna och/eller lärarna kan använda före och efter läsning.

Tillvägagångssätt – Före läsning

Några av aktiviteterna lämpar sig bäst om läraren genomför, men några kan de högläsande eleverna också genomföra om de får tid och lärarstöd att förbereda.

Ett sätt att inleda lektionen innan läsningen kan vara att gå en bildpromenad i omslaget. Visa omslagsbilden via projektorn. Fundera sedan på vad ni kan se i bokomslaget. Ställ frågor som: Vad ser vi? Visa först några saker som du själv ser som lärare för att modella för eleverna: *Jag ser en gul bakgrund. Jag ser något som sticker upp i gräset. Jag ser tre hundar.*

Sedan kan ni fortsätta med frågor som: *Vad ser vi inte? Vad tänker vi när vi ser bilden? Vilka frågor vill vi ställa?*

Genom att gå en bildpromenad i bokomslaget skapar klassen ett gemensamt ordförråd samtidigt som de skapar en gemensam förförståelse för boken.

Diskutera titeln på boken: “Pudlar och pommes”. Ni kanske kan smaka på orden tillsammans: *pudlar och pommes.* Läs dem högt och låt sedan eleverna svara i kör. Varför är pudlar och pommes skrivet med versaler? Passar orden pudlar och pommes ihop? Varför är “och” skrivet med mindre teckenstorlek och en annan färg?

Titta på en boktrailer till boken:

Bifogad video: https://www.youtube.com/embed/ueCQijRH5HU?feature=oembed

Prata mera: Tror ni pudlar äter pommes? Vad tror ni att boken kommer att handla om?

Ta reda på mer om författaren till boken: Pija Lindenbaum. Vem är hon? Vilken typ av böcker skriver och illustrerar hon? Hur många böcker har hon skrivit och illustrerat?

Kanske kan det passa fint att arbeta lite med bokstaven P. Forma härliga p med munnen, känn efter hur det känns att pusta fram bokstaven p. Träna på att skriva p i skrivböcker. I arbetet med bokstaven p kan ni titta på Livet i bokstavslandet: Det kommer pirater.

UR har en fin lärarhandledning till programmet HÄR.

Inskickad av: Jennie Rosen, Malmö Idrottsgrundskola, Malmö
CC BY NC SA

Efter högläsningen

Efter läsningen kan de högläsande eleverna leda ett kortare samtal om boken. De kan fråga eleverna om vad de tyckte om den, om det var något särskilt de tyckte om eller inte tyckte om, vilka tankar de fick av boken och vad de kommer att bära med sig efter läsningen.

Aktiviteter efter läsningen

Efter läsningen kan eleverna rita en bild av något de kommer ihåg från boken. Sedan kan de skriva något till bilden.

Samtala om texten med frågor som:

- Hur har Ullis, Ludde och Katta det på sin ö i början av boken?
- Plåstren tar slut. Vad kan man behöva plåster till?
- Varför måste Ullis, Ludde och Katta flytta?
- Hur tror ni det kändes för dem när de insåg att de var tvungna att flytta?
- Vad packar de ned i sina väskor?
- Vad hade du packat ned i din väska om du var tvungen att flytta och fick välja tre saker?
- Varför slutar de sjunga när de sitter i båten?
- Hur tror ni det känns för Ullis, Ludde och Katta när de ser land?
- Hur tror ni de känner när de två pudlarna säger att de får stanna?
- Hur känns det när man blir bortvald?
- Varför vill inte den ena pudeln att Ullis, Ludde och Katta ska stanna och varför vill hen inte dela med sig?
- Kan den dumma pudeln vara rädd för något tror du?
- Varför ska man dela med sig?
- Varför ändrar sig den dumma pudeln tror du?
- Vad är mod?
- På vilket sätt handlar boken om mod? Finns det någon som är modig i boken? Vem och hur märks det?

Vad betyder orden? Vilka associationer gör eleverna? Förslag på ord och fraser att samtala om:

en pudel, skruttig, en bräda, en bumling/en stenbumling, att svälta ihjäl, proppfull, att sjunka, sorglig, att puttra, att vara småsugen, att skumpa, en visa, ett oväder, en åktur, att vara vrålhungrig, att knattra, knäpptyst, att ro, soppatorsk, att kliva iland, en termos, att sprattla, ett toppenställe, snål, att ångra sig.

Vad betyder dessa fraser? Vilka associationer gör eleverna?

Ett skepp kommer lastat, Till slut lugnar sig havet, Platt som en strumpa, Benen känns som spagetti, Växer så det knakar, Att ta sitt pack och pack.

Skriv egna meningar, beskrivningar eller korta texter där orden ingår.

Lgr22 Syfte

Utveckla förmåga att läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

Centralt innehåll*

Muntliga presentationer och muntligt berättande för olika mottagare. Anpassning av språk, innehåll och disposition till syfte, mottagare och sammanhang. Talmanus samt analoga och digitala verktyg för att planera och genomföra muntliga

presentationer.

Betygskriterier*

Eleven läser skönlitteratur och sakprosatexter med **mycket gott** flyt och visar **mycket god** läsförståelse. Dessutom sammanfattar eleven olika texter med mycket god säkerhet. Eleven för **välutvecklade** resonemang om innehållet i olika texter. Eleven visar också **mycket goda** kunskaper om skönlitteratur och de sammanhang som olika verk har tillkommit i.

Eleven samtalar om och diskuterar varierande ämnen på ett sätt som utvecklar samtalen och diskussionerna **väl**. Eleven framför åsikter med **väl** underbyggda argument. Dessutom förbereder och genomför eleven muntliga framställningar med **väl fungerande** struktur och innehåll och **god** anpassning till syfte, mottagare och sammanhang.

* årskurs 7-9